

Το υπόμνημα του 1881 για ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. (Το υπέγραψαν και οι «Τουρκοκύπριοι»

Κώστας Ζ. Γιαννός

Ο Κυπριακός Ελληνισμός, ενθουσιώμενος την παραχώρηση των Ιονίων νήσων στην Ελλάδα το 1864 πίστεψε παρά τις επιφυλάξεις μερίδας λογίων - ότι η Αγγλία, θα πραγματοποιούσε τον Εθνικό του πόθο, για Ένωση, με το ελεύθερο, το ανεξάρτητο Ελληνικό κράτος.

Η στάση των Άγγλων τότε, φαινομενικά εμφανιζόταν ουδέτερη, στην ουσία όμως, ήταν φοβερά ανθελληνική και ευνοούσε και προωθούσε το καλούμενο «Τουρκικό στοιχείο» της Κύπρου, σαν αντίβαρο στις διεκδικήσεις του Κυπριακού Ελληνισμού. Παρ' όλα αυτά όμως, οι Κύπριοι, διατηρούσαν το Ελληνικό τους φρόνημα και η λέξη Ένωση συνόψιζε σαν μαγική πανάκεια, όλα τα μικρά και μεγάλα αιτήματα της μάζας του Κυπριακού λαού και περιέκλειε όλους τους πόθους και τις ελπίδες του.

Έτσι, κατά τη διάρκεια της Αγγλικής κατοχής, η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια των Κυπρίων, για φανερά διεκδίκηση της Ένωσης με την Ελλάδα, έγινε τον Ιούλιο του 1881, με την υπογραφή σε παγκύπρια κλίμακα Ένωτικού υπομνήματος. Το πιο σημαντικό στοιχείο του υπομνήματος, ήταν ότι, το υπέγραψαν και οι θεωρούμενοι ως «Τουρκοκύπριοι».

Σε σχετική επιστολή τους, ημερομηνίας 2/14 Αύγουστου, 1881 προς την εφημερίδα «Νέον Κίτιον», οι κάτοικοι των Άνω Λευκάρων, ανέφεραν χαρακτηριστικά:

«Τα δια το παγκύπριον υπόμνημα πληρεξούσια καλυφθέντα υπό πολυπληθών υπογραφών Άνω και Κάτω Λευκάρων, Οράς και Σκαρίνου, εστάλησαν προς την επιτροπήν της Επαρχίας Λάρνακος. Το ευχάριστον δε

είναι ότι και οι συγχώριοι ημών οθωμανοί κατανοήσαντες ότι εισίν μεν οθωμανοί την θρησκείαν, αλλ' Έλληνες Κύπριοι το γένος και αποβαλόντες σς περί Ελλάδος είχαν ασφαλμένας ιδέας, προθύμως οι πάντες, προεξάρχοντος μάλιστα του. Μουλλά των, υπέγραψαν το υπόμνημα και εγκαρδίως ηχήθησαν υπέρ της παλιγγενεσίας της κοινής ημών πατρίδος».

(Εφημερίδα «Νέον Κίτιον» αρ. 113, 21/2 Σεπτέμβριος 1881, σελ. 3).

Από όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, είναι σαφές ότι, οι ονομαζόμενοι «Τουρκοκύπριοι» αισθάνονταν Έλληνες παρά Τούρκοι, το δε υπόμνημα που υπέγραψαν, αποδείκνυε πλήρως, τις προθέσεις και τα αισθήματά τους. Αν τότε, οι Άγγλοι, ικανοποιούσαν το αίτημα των Κυπρίων για Ένωση, οι επιφανειακά εξισλαμισμένοι και ταυτόχρονα κρυπτοχριστιανοί κάτοικοι της Κύπρου, θα εκδηλώνονταν ως Έλληνες και σήμερα ο αριθμός των «Τουρκοκυπρίων» θα ήταν τόσο πολύ μικρός, που δεν θα έδινε «δικαιώματα» εγγυήτριας δύναμης και ένοπλης εισβολής της Τουρκίας στην Κύπρο, για δήθεν προστασία των «Τουρκοκυπρίων».

Όμως, η Αγγλική ανθελληνική πολιτική, που γνώριζε πολύ καλά αυτά, αντιδρούσε με κάθε μέσο, σε κάθε ενωτική κίνηση και αφού κατόρθωσε - με βρώμικες μεθοδεύσεις - να διαχωρίσει τον Κυπριακό λαό σε «Τουρκοκυπρίους» και «Ελληνοκυπρίους», προωθούσε συνέχεια το «Τουρκικό στοιχείο», προκειμένου να πετύχει τα άνομα σχέδιά της, με βάση την προσφιλή της μέθοδο «Διαίρει και Βασίλευε». Έτσι οδήγησε - με μαθηματική ακρίβεια - τη Μαρτυρική Μεγαλόνησο, στη σημερινή της τραγωδία.